تواتر در چه دوره‌ای معیار است؟

سؤال مهم‌تر؛ شما که می‌فرماییدد «ما لیس بمتواتر لیس بقرآن»، «لیس بقرآن» در چه زمانی؟ در زمان ما؟ یا ولو در قرن اول؟ قید دارد. می‌فرمایند «لان غیر المتواتر لیس بقرآن»؛ غیر متواتر چه زمانی؟ در عصر ما؟ غیر المتواتر فی عصرنا لیس بقرآن؟ حالا همین‌جا عبارت خود آقای شعرانی را نگاه کنید. بعد هم که به منزل رفتید آن را به تفصیل ببینید. خیلی جالب است. صفحه پنجم است. می‌گویند بین عثمان و ابن مسعود دعوا شد، خود همین دعوای عثمان و ابن مسعود متواتر است. دعوا متواتر است. این تواتر یعنی چه؟ یعنی ابن مسعود قرائات و مصاحفی داشت که با عثمان همراهی نمی کرد. این دعوا متواتر است. پس معلوم می‌شود که قرآن آن زمان بود. بعد می‌فرمایند:

> ونیز در آثار آمده است که سعید بن جبیر قرآن را بهمه قراآت میخواند حتی آن قراآت که بعهد عثمان سوخته شد، چون بعهد او تواتر قرائت ابی و ابن مسعود و دیگران ثابت بود.بر خلاف زمان ما که آنچه از ابی ابن مسعود بر خلاف قرائت مشهوره است، بروایت آحاد نقل گردیده است و برای ما جائز نیست و اگر برای ما هم بتواتر نقل شده بود متابعت آن برای ماجائز بود **[1]**

«**ونیز در آثار آمده است که سعید بن جبیر قرآن را به همه قراآت میخواند**»؛ ما هم قبلاً گفته‌ایم،«**حتی آن قراآت که بعهد عثمان سوخته شد**»؛ ابن مجاهد و دیگران هم می‌آورند. خیلی جالب است. در فدکیه گذاشته‌ام. سعید بن جبیر -یکی از بزرگ‌ترین تابعین- مقری است. مقری بسیار بزرگی است. در مسجد کوفه در نمازهای ماه مبارک –تراویح- هر شب امامت می‌کرد. یک شب به قرائت زید و مصحف عثمان می‌خواند و یک شب به قرائت ابن مسعود می‌خواند[2]. چه زمانی؟ دهه ششم و هفتم. این‌ها را همه از او نقل کرده‌اند. در کتاب ابن مجاهد و کتاب‌های قرائت از او نقل کرده‌اند. پس این واضح است، یعنی این قدر رایج بوده.

حتی به حنفی ها هم می‌گویند چرا امام فقه شما گفته سه روز روزه کفارات یمین باید متوالی باشد؟ می‌گویند چون در مصحف ابن مسعود آمده: «فصيام ثلاثة أيام متتابعات[3]». می‌گویند خب ابوحنیفه چه ربطی به مصحف ابن مسعود دارد؟ می‌گویند زمان ابوحنیفه که این‌چنین فتوا داد مصحف به قرائت او متواتر و مشهور بوده. صد و پنجاه وفات کرده، درحالی‌که سعید بن جبیر جلوتر از او بوده. هنوز ابوحنیفه به دنیا نیامده بود که سعید بن جبیر در مسجد کوفه در صلات تراویح یک در میان قرائت او را می‌خواند. حتی قرائات دیگر را هم می‌خواند. در فدکیه صفحه‌ای به نام روند تاریخی قرائات است.ی حتی امامت ائمه جمعه و جماعات؛ عنوان خوبی در فدکیه هست. در تاریخ کتب چه کسانی بودند که گفته‌اند من پشت سر فلانی بودم و به این صورت قرائت کرد.

قرائت امام را نقل کرده. یکی از آنها او است.

حال اینجا را نگاه کنید. می‌گویند سعید بن جبیر به این صورت می‌خواند، می‌گویند:«چون به عهد او تواتر قرائت ابی و ابن مسعود و دیگران ثابت بود». این حرف آقای شعرانی است. می‌گویند چون برای سعید بن جبیر تواتر ثابت بود قرآن هم بود و می‌خواندند. «**بر خلاف زمان ما که آنچه از ابی و ابن مسعود بر خلاف قرائت مشهوره است، بروایت آحاد نقل گردیده است و برای ما جائز نیست**»؛ برای ما جایز نیست چون ثابت نشده است. سعید که می‌خواند گوید قرآن نبود. می‌گویید چون برای او متواتر بود برای او هم قرآن بود. پس معلوم می‌شود نمی‌توانند بگویند «غیر متواتر ما لیس بقرآن»، یعنی غیر متواتر عندنا. تواتر فی الجمله برای کسی که قاری قرآن است کافی است. تصریح خود حاج آقای شعرانی است. و اگر برای ما هم بتواتر نقل شده بود متابعت آن برای ما جائز بود.

«و اگر برای ما هم بتواتر نقل شده بود منابعت آن برای ما جائز بود»؛

---

[1]مقدمه تفسیر منهج الصادقین-شعرانی ص۵

[2]مصنف عبد الرزاق الصنعاني (۴/ ۲۶۶)

عن إسماعيل بن عبد الملك قال: «كان سعيد بن جبير يؤمنا في شهر رمضان، فكان يقرأ بالقراءتين جميعا، يقرأ ليلة بقراءة ابن مسعود فكان يصلي خمس ترويحات، فإذا كان العشر الأواخر صلى ست ترويحات».

[3]الفصول في الأصول (۲/ ۲۵۴)

والذي يدل على مذهب أصحابنا على ما ذكرنا: إيجابهم التتابع في صوم كفارة اليمين، لما ذكروا أن في حرف عبد الله بن مسعود " فصيام ثلاثة أيام متتابعات " ومعلوم أن ذلك ليس في القرآن اليوم ولا يجوز تلاوته فيه ولا القطع بأنه منه، وقد كان حرف عبد الله مستفيضا عندهم في ذلك العصر.

بازبینی #2
ایجاد شده 23 آوریل 2024 15:00:04 توسط ... .
به روزرسانی شده 30 مه 2024 11:04:36 توسط ... .